International Journal of Human Sciences

Editorial Team

Contact Us

Editor in Chief

M. Cüneyt Birkök, Sakarya University, Turkey

Advisory Board

Rahmi Karakuş, Sakarya University, Turkey
Gulbu Tanriverdi, Çanakkale Onsekiz Mart University, Turkey
William W Cobern, Western Michigan University, United States
Joseph Kretovics, Western Michigan University, United States

Section Editors and Publishing Board

María Sanchez-Agustí, Valladolid University, Spain
Kamile Akgul, Turkey
Mustafa Altun, Sakarya University, Turkey
Arda Arıkan, Akdeniz University, Turkey
D. Ali Arslan, Mersin University, Turkey
Asım Mustafa Ayten, Abdullah Gül University-Kayseri, Turkey
Gülşah Başol, Gaziosmanpaşa University, Turkey
Binnaz Baytekin, Sakarya University, Turkey
Semra Benzer, Gazi University, Turkey
Senol Besoluk, Sakarya University, Turkey
M. Cüneyt Birkök, Sakarya University, Turkey
Faik Celik, Kocaeli University, Turkey
Bayram Cetin, Sakarya University, Turkey
Sebahattin Cevikbas, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey
Mustafa Çağlayandereli, Mersin University, Turkey
Semra Dasci, Ege University, Turkey
Mahmut Demir, Süleyman Demirel University, Turkey
Gulsun Eby, Anadolu University, Turkey
Levent Eraslan, Kırıkkale University, Turkey
Ertugrul Gelen, Sakarya University, Turkey
Yüksel Guclu, Sakarya University, Turkey
Kursad Gulbeyaz, Dicle University, Turkey
Ismail Gulec, Sakarya University, Turkey
Nese Güler, Sakarya University, Turkey
Abdülkadir Kabadayı, Selçuk University, Turkey
Sirin Karadeniz, Bahçeşehir University, Turkey
Rahmi Karakuş, Sakarya University, Turkey
Vali Khalkhali, Department of Psychology, Malayer Branch, Islamic Azad University, Malayer, IRAN, Iran, Islamic Republic of
Mustafa Koç, Sakarya University, Turkey
Joseph Kretovics, Western Michigan University, United States
Pacha Malyadri, Osmania University, India
H. Filiz Alkan Meşhur, Selçuk University, Turkey
Rajmund Mirdala, Technical University of Košice, Slovakia
Ngboawaji Daniel Nte, Novena University, Nigeria
Kenan Olgun, Yildirim Beyazit University, Turkey
Ahmet Ozyazicioglu, Bursa High Specialized Hospital, Turkey
Ietje Pauw, University Katholieke Pabo Zwolle, Netherlands
Jason L. Powell, University of Liverpool, United Kingdom
Oya Ramazan, Marmara University, Turkey
Carlos Francisco de Sousa Reis, Escola Superior de Educação, Comunicação e Desporto - Instituto Politécnico da Guarda, Portugal
Ahmet Zeki Saka, Karadeniz Technical University, Turkey
Ahmet Sakin, Sakarya University, Education Faculty, Pre-school Education Teacher Training Program, Turkey
Bipasha Sinha, Asst. Professor and Head, Department of Education, Seth Soorajmull Jalan Girls' College University of Calcutta Kolkata India., India
Wichian Sittiprapaporn, Mahasarakham University, Thailand
Martin Skutil, University of Hradec Králové, Czech Republic
Mustafa Şahin, Dokuz Eylül University, Turkey
Gulbu Tanriverdi, Çanakkale Onsekiz Mart University, Turkey
Osman Titrek, Sakarya University, Turkey
Rosa Branca Tracana, Escola Superior de Educação, Comunicação e Desporto - Instituto Politécnico da Guarda, Portugal, Portugal
Charalambos Tsekeris, Panteion University of Social and Political Sciences, Greece
Omer F Tutkun, Sakarya University, Turkey
Serpil Umuzdas, Gaziosmanpaşa University, Turkey
Arif Unal, Sakarya University, Turkey
Suat Yıldız, Asst. Prof. Dr. School of Physical Education and Sport, Sakarya University, Turkey
Engin Yılmaz, Sakarya University, Turkey

INTERNATIONAL JOURNAL OF HUMAN SCIENCES

Indexing Institutions

IJHS is indexed by the following institutions:

ASOS Sosyal Bilimler İndeksi
DOAJ
EBSCO HOST >Title List > Academic Search Complete > Magazines & Journals > HTM
Elektronische Zeitschriftenbibliothek
(
University Library of Regensburg
)
Ganamics
Index Copernicus International
J-Gate
Michigan eLiberary
Michigan State University Libraries Catalog
TÜBİTAK ULAKBİM Keşif Arama Motoru
TÜBİTAK Ulusal Toplu Katalog (TO-KAT)
Western Michigan University Libraries Catalog
WILSON Database (discontinued and transferred to EBSCO)
http://www.hwwilson.com
WorldCat

Last modified: Tuesday, 14 April 2015, 1:34 AM

International Journal of Human Sciences

Vol 10, No 2 (2013)

July 1 - December 31, 2013

Table of Contents

Archeaology

A royal tradition in Karagündüz mound: Imitatio Regis? PDF (GERMAN) 706-717

Eine königliche tradition auf dem Siedlungshügel Karagündüz: Imitatio Regis?

Hatice Kalkan

Applied Communication

Traffic in Turkey in the eyes of Columnists PDF (TURKISH) 718-750

Köşe yazarları gözüyle Türkiye'de Trafik

Yusuf Yuksel, Hamza Tosun, Tuncay Durna

Behavioral Sciences

An experiment on the factors affecting simple reaction time PDF (TURKISH) 637-654

Basit reaksiyon zamanını etkileyen faktörler üzerine bir deney

Ufuk Türen, Burcu Kaya, Hale Akkocaoğlu

Computer Education and Instructional Technologies

Analyzing the relationship between social networking addiction, interaction anxiousness and levels of loneliness of pre-service teachers PDF (TURKISH) 667-690

Öğretmen adaylarının sosyal ağ bağımlılığı, etkileşim kaygısı ve yalnızlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi

Hasan Özgür

A pilot home-based early intervention study to improve the mathematical skills of young children PDF (ENGLISH) 779-800

Ayşegül Şükran Öz

Economics

The analysis of the relationship among perceived electronic service quality, total service quality and total satisfaction in Banking sector PDF (ENGLISH) 304-325

Aydın Kayabaşı, Bahar Çelik, Alper Büyükarslan

Education

Metaphorical perceptions of pre-service teachers in related to faculty of education: Asample of Kocaeli University Faculty of Education PDF (TURKISH) 67-93

Öğretmen adaylarının eğitim fakültesine ilişkin metaforik algıları: Kocaeli Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği

Tuğba Konaklı, Nur Göğüş

The tendencies and assessments of post graduate thesis made in PDF (TURKISH)

USER

Username fatihatice

Password ••••••

Remember me

Login

Full text search:

Search

powered by Google™

Tweet 0

Share 0

Dili Seçin

For new article enter your email address:

Subscribe

Delivered by FeedBurner

NOTIFICATIONS

- View
- Subscribe

JOURNAL CONTENT

Search

Search Scope

All

Search

Browse

- By Issue
- By Author
- By Title
- By Sections

KEYWORDS

Attitude Depression Gender Reliability Teacher Turkey Türkiye Validity education exercise gender motivation nursing physical activity police reliability sağlık sports student teacher validity

FONT SIZE

the field of life study teaching 113-129

Hayat bilgisi öğretimi alanında yapılan lisansüstü tezlerinin eğilimleri ve değerlendirilmesi

Mustafa Bektaş, Buket Karadağ

Preservice teachers' training and technology use: A case study PDF (TURKISH) 147-162

Öğretmen adaylarının eğitimi ve teknoloji kullanımı: Bir durum çalışması

Raşit Özen

As an instance of Mersin province on child rearing according to socioeconomic level PDF (ENGLISH) 326-337
Musa Eroğlu, Turhan Toros, Mehmet Miman, Mehmet Cüneyt Birkök

The research trends of postgraduate dissertations in Turkish education departments PDF (TURKISH) 356-378

Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri

Esin Yağmur Şahin, Fatih Kana, Behice Varışoğlu

Assessment of self-efficacy levels of Toros University students PDF (ENGLISH) 462-466
Erol Türedi, Mehmet Miman, İhsan Sarı, Zafer Bekiroğulları

The effect of using simultaneous prompting to teach opposite concepts to intellectually disabled children PDF (ENGLISH) 481-502
Hale Dere Çiftçi

Educational Administration and Management

Adaptation of a TPACK survey to Turkish for secondary school teachers PDF (ENGLISH) 34-47
Şirin Karadeniz, Sinem Vatanartıran

From the perspective of school administrators: Problems, expectations, solution offers and reflections PDF (TURKISH) 379-399

Okul yöneticilerinin bakış açılarıyla üst yönetimler: Sorunlar, beklentiler, çözüm önerileri ve yansımalar

Tuncay Akçadağ

Primary school teachers' views on communication skills and organizational citizenship PDF (ENGLISH) 544-554
Celal Teyyar Uğurlu, Mehmet Sincar

Educational Evaluation, Measurement and Research

Developing an attitude scale towards profession of physical education teaching in secondary schools (SASPPET) PDF (TURKISH) 691-705

Ortaöğretimde beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi

Mehmet Yanık, Hatice Çamlıyer

English Literature and Teaching

The adaptation study of oral communication strategy inventory into Turkish PDF (ENGLISH) 400-419
Saziye Yaman, Mehtap Kavasoğlu

Folklore

New method proposal in the presentation of Turcology studies PDF (TURKISH) 467-480

Türkoloji çalışmalarının sunumunda yeni bir yöntem önerisi

Serdar Uğurlu

Geography

Preliminary finding on reconstruction of the late Roman water structure in Sinop (Turkey) PDF (TURKISH) 21-33

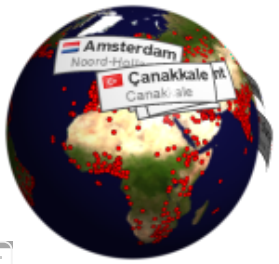
Sinop (Türkiye) geç Roma dönemi su yapılarının rekonstrüksiyonuna ait ön bulgular

CURRENT ISSUE

ATOM 1.0
RSS 2.0
RSS 1.0

ANNOUNCEMENTS

ATOM 1.0
RSS 2.0
RSS 1.0

316.78k visits
REVOLVERMAPS

Hüseyin Turoğlu, Cihan Bayrakdar

The proactive usage of geographical information; Mobile geography — PDF (TURKISH) 751-778

Coğrafi bilginin proaktif kullanımı; Mobil coğrafya

Muhammet Kaçmaz

Guidance and Psychological Counselling

Investigation of burnout scores of high school students according to socio-demographic variables, psychological symptoms and attachment styles — PDF (TURKISH) 195-218

Lise öğrencilerinin tükenmişlik puanlarının sosyo-demografik değişkenler, psikolojik belirtiler ve bağlanma stilleri açısından incelenmesi

Burhan Çapri, Gülriz Yedigöz Sönmez

Professionals working in the field of psychological counseling views on the music therapy — PDF (TURKISH) 219-232

Psikolojik danışma alanındaki uzmanların müzik terapisine ilişkin görüşleri

Fahri Sezer

Investigation of relationship between pedagogical formation program students' personality traits and attitudes towards teaching profession — PDF (TURKISH) 233-245

Pedagojik formasyon öğrencilerinin kişilik özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi

Mustafa Uslu

Investigating science high school students' metacognitive awareness and self-efficacy perceptions with respect to the some individual and academic variables — PDF (TURKISH) 246-259

Fen lisesi öğrencilerinin bilişötesi farkındalıkları ile öz yeterlik algılarının bazı kişisel ve akademik değişkenlere göre incelenmesi

Özkan Çikrıkci, Hatice Odacı

Different marking systems used at the universities and some fit tests of normality — PDF (TURKISH) 611-627

Üniversitelerde farklı not sistemleri ve bazı normallik uyum testleri

Nesrin Güler, Melike Yiğit, Halim Özdemir

History Education

Evaluation of historical thinking skills of 8th grade students' opinions on the steps towards modernization in Turkey — PDF (TURKISH) 420-442

8. sınıf öğrencilerinin Türkiye'de çağdaşlaşmaya yönelik adımlar konusundaki görüşlerinin tarihsel düşünme becerisi açısından değerlendirilmesi

Alev Çelik, Adil Adnan Öztürk, Ruken Akar Vural, Sultan Baysan

Linguistic

Structure and meaning features of the root verbs in Turkish — PDF (TURKISH) 567-582

Türkiye Türkçesindeki kök fiillerin yapı ve anlam özellikleri

Mehmet Gedizli

Medicine

Do physicians experience gender discrimination in medical specialization in Turkey? — PDF (TURKISH) 521-531

Türkiye'de hekimler uzmanlaşmada cinsiyet ayrımı yaşıyor mu?

Ayşe Koyun, Şenay Akgün, Şevkat Bahar Özvarış

Bioelectrical impedance method for assessing later body-composition considering the influence of breastfed on gender — PDF (ENGLISH) 601-610

Haval Y. Yacoob Aldosky, Aseel Mohammed Ali Zakar

Methodology

The internationalization of science and its contribution to the universal science — PDF (TURKISH) 655-666

Bilimin uluslararasılaşması ve bilimin uluslalarasılaşmasının evrensel bilime katkısı

Recep Akay

Nursing and Midwifery

Effect of warm application to the perineum in vaginal labor on perineal integrity and pain — PDF (TURKISH) 48-66

Vajinal doğumda perineye sıcak uygulamanın perine bütünlüğü ve ağrıya etkisi

Rojjin Mamuk, Nimet Sevgi Gençalp

Communication with acute intermittent porphyria patients who have tracheostomy — PDF (ENGLISH) 94-97
Sevda Arslan, Özlem Altınbaş Akkaş

The study of reliability and validity of paternal-infant attachment scale in Turkish society — PDF (TURKISH) 170-181

Baba- bebek bağlanma ölçeği'nin Türk toplumunda geçerlik ve güvenirliğinin incelenmesi

Duygu Güleç, Oya Kavlak

Parent's knowledge, attitudes and behaviours about using child car safety seat: example of Zonguldak — PDF (TURKISH) 182-193

Çocuk oto güvenlik koltuğu kullanımı konusunda ebeveynlerin bilgi, tutum ve davranışları: Zonguldak örneği

Meltem Kürtüncü, Birsel Canan Demirbağ

The problem identification of female Turkish immigrant women via qualitative methodology in a settlement of Germany — PDF (TURKISH) 503-520

Almanya'nın bir yerleşim yerinde yaşayan göçmen Türk kadınlarının kalitatif yöntem ile belirlenen sorun alanları

Elçin Babaoğlu Akdeniz

Physical Education and Sport Sciences

"Self-efficacy scale for teachers"-Preliminary study- — PDF ENGLISH 163-169
Pınar Kıvılcım, Turhan Toros, Mehmet Miman, Fikret Soyer

The validity and reliability of motivational factors scale and the benefits scale of participating in trekking activities for Turkish population — PDF (TURKISH) 338-355

Bireyleri doğa yürüyüşü yapmaya motive eden faktörler ölçeği ve bu faaliyetlere katılarak elde edilen faydalar ölçeğinin Türk popülasyonu için geçerlilik güvenirlilik çalışması

Faik Ardahan, Mehmet Mert

Political Science

War on terrorism: What went wrong in Afghanistan? — PDF (ENGLISH) 532-543
Hakan Cem Çetin

Psychology

The new trend in psychological support practices: Online therapies — PDF (TURKISH) 130-146

Psikolojik yardım uygulamalarında yeni trend: Online terapiler

İlhan Bozkurt

Primary and Pre-School Education

Relationship between family enviroment perception of parents and children's self concept perception — PDF (TURKISH) 98-112

Ebeveynlerin aile ortamı algısı ile çocukların benlik algısı arasındaki ilişki

Zeliha Yazıcı, Taşkın Taştepe

Interface problems of elementary students and parallel interface designs — PDF (TURKISH) 583-600

İlköğretim öğrencilerinin arayüz problemleri ve paralel arayüz tasarımları

Mehmet Firat

Public Administration

Disaster crises management in Turkey: 1999 Marmara earthquake case — PDF (ENGLISH) 628-636
Hakan Cem Çetin

Sociology

Impact of organizational justice on satisfaction, commitment and turnover intention: Can fair treatment by organizations make a difference in their workers' attitudes and behaviors? — PDF (ENGLISH) 260-284
Gauri S. Rai

Controlling police (excessive) force: The American case — PDF (ENGLISH) 285-303
Zakir Gül, Hakan Hekim, Ramazan Terkeşli

Models of the internal colonialism and ethnic relations: The case of Cubans and Puerto Ricans in the United States — PDF (ENGLISH) 555-566
Mehmet Odabaşı, İdris Güçlü

Tourism

A research for visitors' perceptions towards Pamukkale destination — PDF (TURKISH) 1-20

Ziyaretçilerin Pamukkale destinasyonunu algılamalarına yönelik bir araştırma

Serkan Bertan

The effects of customer focused selling on destination choice and decision of purchasing: An empirical study on British tourists travelling to Turkey — PDF (ENGLISH) 443-461
Sirvan Sen Demir, Mahmut Demir, Kevin Nield

International Journal of Human Sciences
ISSN:1303-5134

Volume: 10 Issue: 2 Year: 2013

The research trends of postgraduate dissertations in Turkish education departments

Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri

Esin Yağmur Şahin[1]
Fatih Kana[2]
Behice Varışoğlu[3]

Abstract

The aim of this study is to determine the research trends of postgraduate dissertations in Turkish education framework between the years of 2000 – 2011, in terms of their subject areas, research paradigms, data collection and analyzing tools, and features of samplings. Upon reviewing related literature, it was revealed that there was not any study handling with the research trends of postgraduate dissertations. Accordingly, this study is anticipated to become a seminal work for new postgraduate dissertation in this framework. The sampling of this research consists of open-access 62 doctoral and 490 master dissertations between the years of 2000 – 2011, in the database of Council of Turkish Higher Education. The dissertations were investigated by categorical content analysis, by using a form named as a "Categorization Form for Dissertation in Turkish Education Framework." The results demonstrated that some specific subject areas are the most preferred dissertation topics in Turkish education framework, and also educational

Özet

Bu araştırmanın amacı, 2000-2011 yılları arasında yapılan Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerin konu alanlarının, yöntemlerinin, araştırmalarda kullanılan veri toplama araçlarının, veri analiz yöntemlerinin ve örneklem özelliklerinin eğilimlerini tespit etmektir. Alan yazın tarandığında, Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezleri kapsamlı bir şekilde inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla çalışmanın bu alanda yapılacak yeni lisansüstü tezler için bir yol haritası olacağı düşünülmektedir. Araştırmanın kapsamını, Yüksek Öğretim Kurulunun tez veri tabanında 2000-2011 yıllarında dizinlenen ve erişim izni verilen Türkçe eğitimi alanındaki 62 doktora ve 490 yüksek lisans tezi oluşturmaktadır. Elde edilen tezler "Türkçe Eğitimi Tezlerini Sınıflama Formu (TETSF)" kullanılarak incelenmiş ve bu tezlere yönelik kategorik içerik analizi yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre, Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerin belirli alanlarda/konularda yoğunlaştığı tespit edilmiş olup tezlerin

[1]Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Ana Bilim Dalı, esinsahin25@gmail.com
[2]Arş. Gör., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, fatihkana@hotmail.com
[3]Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, bvarisoglu@hotmail.com

robustness of the related dissertations are not favorable. It was seen that the subjects related to four language skills are the least preferred ones compared to other subjects. Moreover, the methodologies of many dissertations are not best fitted. As a conclusion, in this paper, the postgraduate dissertations were discussed in a multifaceted way and some recommendations were given for further research.

Keywords: Turkish education, Turkish education master dissertations, Turkish education doctoral dissertations, research trends, post-graduate education.

(Extended English abstract is at the end of this document)

birçoğunun eğitim yönünün eksik olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca tezlerde dört temel dil becerisiyle ilgili konulara diğerlerine oranla daha az yer verildiği tespit edilmiştir. Tezlerin yöntem bölümlerinde de bazı hatalar göze çarpmaktadır. Sonuç olarak bu çalışmada Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezler çok boyutlu tartışılmış ve çalışmadan hareketle bazı önerilere yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkçe eğitimi, Türkçe eğitimi yüksek lisans tezleri, Türkçe eğitimi doktora tezleri, araştırma eğilimleri, lisansüstü eğitim.

Giriş

Bireyler hayatları boyunca dil ile etkileşim içerisindedirler. Dil, bireyin kendini geliştirmesinde önemli bir yere sahiptir (Güneş, 2011:2). Dil, bilgiye aracılık eden bir güç olmakla birlikte bilginin kendisidir (Yıldırım, 2013:118). Özellikle ana dili öğretimi ülkelerin eğitim politikalarının oluşmasında çok önemli bir yere sahiptir. Göğüş, ana dili öğretiminin önemini "*Her ulusun kendi dilini yeni kuşaklara öğretmesi, varlığını korumak, kültürünü yüceltmek yolunda atılmış önemli bir adımdır. Bu açıdan baktığımızda Türkçe eğitimi de Türk milli eğitiminin çok önemli bir parçasını teşkil etmektedir.*"(akt. Cemiloğlu, 2005:208) diyerek açıklamaktadır.

1987 yılından itibaren Gazi Üniversitesi bünyesinde, Türkçenin eğitimi ve öğretimi lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesinde programlar açılması için başvuru yapılmıştır. Bu başvurular sonucunda Gazi Üniversitesi bünyesinde Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans ve Doktora Programları açılmıştır. Bununla beraber Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü bünyesinde 1992-1993 öğretim yılından itibaren "Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı" eğitim-öğretime başlamıştır (Güzel, 2003: 15). *1998'e kadar her bölüm kendi öğretim programını hazırlamıştır. Bölümlerde programlar hazırlanırken bölümde görevli öğretim elemanlarının alanları göz önünde bulundurulmuştur. Bu bölümlerde hazırlanan programlarda ise genel olarak bölüm başkanlarının çalışma alanlarıyla ilgili derslerin programlarda yer almıştır* (Çifçi, 2011:404). O dönemde bölüm başkanları Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinden geldiği için genel olarak Türkçe eğitimi bölümlerinde eğitim yönünün zayıf kalmasına neden olmuştur.

Araştırmacıların bilim insanı olma yolundaki en önemli adımları yüksek lisans ve doktora eğitimleridir. *Bilim insanı; bu dönemde tez yaparken kullanacağı metodoloji ile ilgili kavramları, bilimsel*

davranışları kazanmalıdır. Eğer bilim insanı lisansüstü düzeyde eğitimini yeterli derecede almazsa öğrenci için yapılan yatırım boşa gidecektir (Erdem, 2012:166). Eğitim araştırmalarının niteliğinin sorgulanması süreci, sonraki yapılacak çalışmalar için oldukça önemlidir. Eğitim araştırmalarının bazı yazarlar tarafından ortaya konan bulgularında yanılgılar bulunabilir. Bu yüzden araştırmaların nitelikleri üzerine yapılan çalışmalar önemli ve gereklidir (Dunkin, 1996:88). Bilimsel araştırma sonuçları, yeni yapılacak araştırmalara yön vermesi açısından önemlidir (Karadağ, 2009b:2).

Türkçe eğitimindeki en güvenilir bilimsel araştırma sonuçları, bu alanda yapılan lisansüstü tezlerdir. Bu alanda yapılan lisansüstü tez çalışmalarını analiz etmek, Türkçe eğitiminin ihtiyaçlarını görmemiz açısından büyük önem taşımaktadır. Türkçe eğitimi alanında son dönemde lisansüstü tezler incelense de bu incelemeler derinlemesine ve kapsamlı olamamıştır. Elbir ve Bağcı(2013), birinci ve ikinci kademe okuma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmaları değerlendirmişlerdir. Elbir ve Yıldız(2012); ilköğretim yazma eğitimi üzerine 20 doktora ve yüksek lisans tezini, dış yapı ve içerik bakımından incelemiştir. Coşkun, Özçakmak ve Balcı (2011) araştırmalarında Türkçe Eğitimi üzerine 1981-2010 yılları arasında yapılan tezlerle ilgili genel bilgilerin yer aldığı bir meta-analiz çalışması yapmışlardır. Girmen, Kaya, Bayrak (2010); Türkçe eğitimindeki sorunları lisansüstü tezlere bağlı olarak tespit etmek amacıyla 2006-2010 yılları arasında yapılan 178 doktora ve yüksek lisans tezini incelemişlerdir. Şahin (2010), ilkokuma yazma öğretimi konusundaki lisansüstü tezlerin eğilimlerini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmış ve bu alandaki var olan durumu betimlemiştir.

Türkiye'de Türkçe eğitimi dışında farklı alanlarda da tez incelemeleri yapılmıştır. Şahin, Göğebakan Yıldız ve Duman (2011); Türkiye'deki sosyal bilgiler eğitiminde yapılmış 550 yüksek lisans ve 62 doktora tezini inceleyip değerlendirmiştir. Can Yaşar ve Aral (2011), Türkiye'de okul öncesinde drama alanında yapılan yüksek lisans tezlerini incelemişlerdir. Karadağ (2009a), Türkiye'de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin temasal dağılımlarını belirlemek amacıyla 2003–2007 yılları arasında yapılan 324 tezi incelediği bir doktora araştırması yapmıştır. Yıldız (2004), 1978-2001 yılları arasında Boğaziçi ve Ankara Üniversitesinde yapılmış 110 lisansüstü tezi; Şimşek vd. (2008), Türkiye'deki beş üniversitede (Anadolu, Ankara, Ortadoğu Teknik, Hacettepe ve Marmara Üniversiteleri) eğitim teknolojisi alanında yapılmış doktora tezlerini; Erdoğmuş ve Çağıltay (2009), Türkiye'de bilgisayar ve öğretim teknolojileri alanında yapılan lisansüstü tezlerini; Çalık, Ünal, Coştu ve Karataş (2008) ise Türkiye'de fen bilgisi eğitiminde yayımlanan 444 tezi incelemişlerdir.

Tez incelemeleri dışında bilimsel makaleler incelenerek eğilimlerin saptanmaya çalışıldığı yayınlara rastlanmaktadır. Varışoğlu, Şahin ve Göktaş (2013), veri tabanlarından amaçlı örnekleme

tekniği ile seçilen 44 dergideki Türkçe eğitimiyle ilgili 558 makaleyi incelemiş ve birden fazla beceri alanını kapsayan "karma beceri alanları" başlığı altındaki çalışmalarla "okuma eğitimi" üzerine yapılan çalışmaların diğer konulara göre çoğunlukta olduğunu tespit etmişlerdir. Sözbilir ve Kutu (2008), Türkiye'de fen eğitiminde yayımlanmış 28 eğitim araştırmaları dergisinden seçilen 413 makaleyi incelemişlerdir. İncekara (2009),Türkiye'deki coğrafya eğitimi çalışmalarının eğilimlerini belirlemek amacıyla Marmara ve Doğu Coğrafya dergilerinde yayımlanan çalışmaları incelemiştir. Göktaş vd. (2012a), SSCI ve ULAKBİM veri tabanlarında dizinlenen Türk menşeli eğitim dergilerindeki eğitim araştırmalarının eğilimlerini belirlemişlerdir. Arık ve Türkmen (2009), Türkiye'de yayımlanmakta olan ve SSCI'da taranan eğitimle ilgili dergilerdeki makaleleri nitelik ve niceliğine göre incelemişlerdir. Yalçın, Bilican, Kezer ve Yalçın (2009) Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisinde yayımlanan makalelerin niteliğine ilişkin bir içerik analizi yapmışlardır. Göktaş vd. (2012b), SSCI veri tabanlarında dizinlenen Türk menşeli dergilerdeki eğitim teknolojileri araştırmalarının eğilimlerini tespit etmişlerdir. Uzunboylu ve Özçınar (2009) bilgisayar destekli dil öğrenimi ile ilgili 1309 araştırmayı incelemişlerdir. Eyüp, Uzuner Yurt ve Stebler (2012); Türk dili ve edebiyatı öğretimiyle ilgili 20 hakemli dergide yayınlanan 34 araştırmayı incelemişlerdir. Bektaş ve Karadağ (2013) 2005 yılından 2012'ye kadar hayat bilgisi öğretimi alanında yapılan YÖK veri tabanında erişime açık 46 yüksek lisans ve 6 doktora tezini incelemişlerdir.

Alan yazın tarandığında, Türkçe eğitimi alanındaki tezlerle ilgili diğer bilim dallarındakine benzer kapsamlı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezlerin alandaki genel durumu göstermesi açısından incelenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda yapılacak bir araştırma yapılacak yeni lisansüstü tezler için bir yol haritası olacaktır. Bu gerekçelerden hareketle, araştırmamızda Türkçe eğitimi alanında yapılan ve Yüksek Öğretim Kurulu(YÖK) veri tabanında erişime açık (izinli) olan lisansüstü tezler farklı açılardan kapsamlı olarak incelenmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın Amacı

Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılmış tezlerin incelendiği bu çalışmada 2000-2011 yılları arasında yapılan, YÖK tarafından dizinlenen ve erişimine izin verilen tezlerin eğilimlerinin hangi yönde olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerin yıllara ve yüksek lisans/doktora düzeylerine göre dağılımları, hangi konular üzerinde yoğunlaştığı, eğitim bilimleri alanıyla örtüşen konulara göre eğilimleri, türleri ve yöntemleri bakımından eğilimleri, örneklem özellikleri bakımından eğilimleri; Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerde yaygın olarak kullanılan veri toplama araçları, yaygın olarak kullanılan veri analiz

yöntemleri; Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerdeki araştırma sorularının ve kaynakçalarda kullanılan referans sayılarının durumu belirlenmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın kapsamını oluşturan tezlerin belirli konulara göre kategorize edilmesi, kodlama sürecinden geçirilmesi, verilerin sayısallaştırması, analizi ve raporlaştırılması sürecinde izlenen aşamalardan dolayı bu çalışmada betimsel bir yaklaşım kullanılmıştır. Betimsel çalışmalar verilen bir durumu tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar. (Büyüköztürk vd., 2012: 22). Bu çalışma, incelenen yayınların eğilimleriyle ilgili genel bir değerlendirme ve yorum sunduğu için nitel araştırma yöntemine uygundur. Araştırmacılar, Türkiye'de Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan ve 2000-2011 yılları arasında YÖK veri tabanında yazarından izinli olarak sunulan yüksek lisans ve doktora tezlerindeki eğilimleri belirleyebilmek amacıyla doküman inceleme yöntemini kullanılmıştır. İncelenen tezler kategorik içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Kategorik içerik analizinden elde edilen veriler birbirleriyle belirli bir kategori altında sınıflandırılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011; Denzin ve Lincoln, 2005, Fraenkel ve Wallen, 2000; Miles ve Huberman, 1994).

Araştırmanın Kapsamı

Bu çalışmanın kapsamı, Türkiye'de Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan ve 2000-2011 yılları arasında YÖK veri tabanında erişimine izin verilerek dizinlenen yüksek lisans ve doktora tezlerinden oluşmaktadır. Erişime açık olmayan tezlerin özet bölümlerine ulaşılabilmektedir; ancak birçok tezin özet bölümünde araştırmacıların özet yazımında kurallara dikkat etmedikleri, gerekli bilgilere tezin iç bölümlerinde yer verdikleri görülmektedir. Bu durum Sevim ve Özdemir Erem'in (2012) Türkçe eğitiminde yapılan 128 yüksek lisans tezini başlıkları ve özetleri bakımından inceledikleri araştırmasında da ortaya konulmuştur. Bu yüzden sadece özeti verilen tezler araştırmanın kapsamına alınmayarak, YÖK veri tabanında açık bulunan tezler analiz edilerek kategorik içerik analizi tekniğiyle veriler sayısallaştırılmıştır. 2000-2011yılları arasında Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan toplam 552tez,amaçlı örnekleme tekniğiyle seçilmiş ve üzerinde inceleme yapılmıştır. Amaçlı örnekleme; araştırmada belirli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesneler ya da durumlara göre bir seçim yapılacaksa kullanılır (Büyüköztürk vd., 2012: 91). Bu çalışma kapsamında da sadece Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezler incelendiğinden amaçlı örnekleme tekniği kullanılmıştır. YÖK veri tabanında yer alan tezler taranırken, bölüm, bilim dalı ve ana bilim dalını doğru seçebilmek için, "Türkçe Eğitimi", "Türkçe Öğretimi", "Türkçe Öğretmenliği", "Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi", "Yabancı Dil Olarak Türkçe", "Yabancılara Türkçe" gibi ifadeler kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Çalışmada veri toplama aracı olarak "Türkçe Eğitimi Tezlerini Sınıflama Formu" (TETSF) kullanılmıştır. TETSF, bir araştırmanın araştırma sürecindeki aşamaları göz önüne alınarak alt başlıklara ayrılmıştır. Her bir alt başlık da kendi içerisinde, verileri kodlamaya imkân sağlayacak maddelere ayrılarak oluşturulmuştur. Böylece inceleme yapılan her tez aynı ölçütlere göre değerlendirilebilmiştir. TETSF; Varışoğlu, Şahin ve Göktaş (2013)'ın çalışmasında kullanılan *Türkçe Eğitimi Yayın Sınıflama Formunun* araştırmacılar tarafından çalışmanın amacına uygun olarak yeniden düzenlenmesiyle oluşturulmuştur. Çalışmanın başında formu geliştiren araştırmacılardan kullanım izni alınmıştır. Veri toplama aracının araştırmanın amacına uygun bir şekilde düzenlenebilmesi için birkaç taslak form oluşturulmuş, pilot uygulamalar sonunda formun son hâli ortaya çıkmıştır. Kullanılan formun geçerliliğini artırmak için eğitim bilimleri ve dil bilimi alanlarındaki uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Ayrıca TETSF'nin güvenilirliğini artırmak için değerlendirmeciler arasındaki tutarlılığa bakılmıştır. Her değerlendirmecinin örnek kodlama formları arasındaki ilişkiden yararlanılarak formun anlaşılamayan ya da zayıf kalan bölümleri üzerinde gerekli değişiklikler yapılmış ve form iyileştirilmiştir.

TETSF dokuz temel bölümden oluşmaktadır:

1.Tezin künyesi, 2. Tezin türü, 3. Tezin Türkçe eğitimi alanı, 4. Tezin eğitim bilimleri alanı, 5. Tezin yöntemi, 6. Tezin veri toplama araçları, 7. Tezin örneklemi, 8. Tezin veri analiz yöntemi ve 9. Tezle ilgili araştırmacının görüşlerini belirteceği ek bölüm.

Formun birinci bölümünde tezin künyesi yer almaktadır. Bu bölümde *tezin adı, yazarı, yazarın çalıştığı kurum, danışmanın adı, tezin yılı, tezin referans sayısı, araştırma sorusu, tezin yapıldığı üniversite ve bölümleri* yer almaktadır.

Formun ikinci bölümünde *tezin türü* yer almaktadır. Tezler türü yönünden *kuramsal, deneysel, betimsel* ve *diğer* olarak sınıflandırılmıştır. Tezin türü olarak *diğer* bölümünde *kuramsal, deneysel* ve *betimsel* türün dışındaki tezler yer almaktadır.

Formun üçüncü bölümünde tezlerin *Türkçe eğitimi alanı* yer almakta ve bu alan *okuma, yazma, dinleme, konuşma, dil bilgisi, çocuk edebiyatı eğitimi, ilkokuma yazma öğretimi ve diğer* olmak üzere sekiz bölümden oluşmaktadır. Bu bölümde *diğer* diye adlandırdığımız tezler, ağırlıklı olarak edebiyat alanıyla ilgili ya da kitap incelemesine dayalı tezlerdir.

Formun dördüncü bölümünde eğitim bilimleri alanı yer almakta ve *öğrenme, öğretim, öğretmen eğitimi, öğretim/eğitim teknolojileri, ölçek/test geliştirme, eğitim/öğretim sorunları, tutum/ilgi/durum belirleme,*

program/müfredat çalışmaları, ders kitabı inceleme ve *diğer* olmak üzere on bölümden oluşmaktadır. Bu bölümde *diğer* kısmında yer alan tezler ilk dokuz maddenin içerisinde yer almayan tezlerdir.

Formun beşinci bölümünde tezin yöntemi yer almaktadır. Bu bölümde tezler *nicel, nitel ve karma* yöntemlere göre sınıflandırılmıştır.

Formun altıncı bölümünde veri toplama araçları yer almaktadır. Bu bölümde *gözlem, görüşme, başarı testleri; tutum, algı, kişilik testleri, anket, doküman, alternatif araçlar ve diğer* olmak üzere sekiz bölüm yer almaktadır. Tezlerde ilk yedi veri toplama aracı kullanılmadıysa "*diğer*" işaretlenmiştir.

Formun yedinci bölümünde tezin örneklemi yer almaktadır. Örneklem boyutunda *örneklem düzeyi, örneklem sayısı, örneklem seçim şekli* olmak üzere üç madde yer almaktadır. Örneklem düzeylerinin içerisinde *okul öncesi, ilköğretim (1-5, 6-8), ortaöğretim (9-12), lisans (eğitim fakültesi, diğer), lisansüstü (master, doktora), öğretmenler, öğretim üyeleri, veliler, yöneticiler* ve *diğer* maddesi yer almaktadır. *Diğer* örneklem düzeyinde *kitap, dergi* vb. örneklem grupları yer almaktadır. Örneklem sayıları belirli sayılar arasında örneklem düzeyine göre derecelendirilmiştir. Örneklem seçim şeklinde *rastgele, kolay ulaşabilir, amaca uygun, evrenin tamamı ve diğer* olmak üzere beş örneklem seçim yöntemi yer almaktadır. Tezlerin örneklem seçimi ilk dört bölüm içerisinde yer almıyorsa *diğer* bölümü işaretlenmiştir.

Formun sekizinci bölümünde yer alan veri analizi yöntemi nicel ve nitel olmak üzere iki bölüme ayrılmaktadır. Nicel veri analizi betimsel ve kestirimsel olmak üzere ikiye ayrılmış, nitel veri analizi ise içerik, betimsel ve diğer olmak üzere üçe ayrılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada nitel veri analizi yöntemlerinden kategorik içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analiziyle elde edilen veriler birbirileriyle belirli temalar arasında sınıflandırılarak veriler arasındaki ilişkiler ortaya çıkarılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011:228). Araştırmacılar elde edilen tezleri okuyup, inceleyerek; sınıflama formu üzerinde belirledikleri alanları her bir tez için kodlamış ve sayısallaştırmıştır. Bu analiz yöntemiyle veriler arasındaki ilişkiler tespit edilmiştir. Çalışma sonunda elde edilen veriler SPSS 16.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz türlerinden frekans ve yüzde tabloları kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

552 tezin incelendiği bu çalışmadan elde edilen bulgular araştırma soruları temel alınarak sekiz tablo halinde sunulmuştur.

Tezlerin yıllara göre durumunu gösteren sayısal veriler Tablo 1'de gösterilmiştir:

Tablo 1
Tezlerin yıllara göre dağılımı

Yıl	*f*	*%*	*Doktora*	*Yüksek lisans*
2000	1	,2	0	1
2001	3	,5	0	3
2002	5	,9	2	3
2003	3	,5	1	2
2004	7	1,3	2	5
2005	29	5,3	6	23
2006	64	11,6	7	57
2007	73	13,2	10	63
2008	91	16,5	7	84
2009	98	17,8	11	87
2010	93	16,8	10	83
2011	85	15,4	6	79
Toplam	552	100	62	490

Tablo 1'de, YÖK tez veri tabanında açık olan ve araştırmacılar tarafından incelenen doktora ve yüksek lisans tezleri görülmektedir. 2006 yılından bu yana tezlerin sayısında önemli bir artış görülmektedir. Bunun sebebi ise 2006 yılından sonra YÖK'ün elektronik uygulamaya geçmesi, Türkçe eğitimi doktoralı öğretim üyelerinin çoğalmasına olarak gösterebiliriz.

Tezlerde işlenen konulara göre yüksek lisans ve doktora tezlerinin durumunu gösteren sayısal veriler Tablo 2'de gösterilmiştir:

Tablo 2
Tezlerin konu alanlarına göre dağılımı

	Okuma Eğ.	*Yazma Eğ.*	*Dinleme Eğ.*	*Konuşma Eğ.*	*Dil Bilgisi Eğ.*	*Çocuk Edebiyatı*	*Yabancılara Türkçe*	*İlkokuma Yazma Ö.*	*Diğer*	*Toplam*
Doktora	6	9	2	1	18	2	5	1	18	62
Yüksek lisans	39	50	9	12	109	97	34	3	137	490
Toplam	45	59	11	13	127	99	39	4	155	552

Tablo 2 incelendiğinde, doktora ve yüksek lisans tezlerinde işlenen konuların en fazla *diğer* (n=155) ve *dil bilgisi* (n=127) alanlarında yoğunlaştığı, bunu *çocuk edebiyatı eğitimi* (n=99) ve *yazma eğitimi* (n=59) alanlarındaki çalışmaların takip ettiği görülmüştür. Tezlerde en az tercih edilen konular ise sırasıyla *ilkokuma yazma* (n=4), *dinleme eğitimi* (n=11) ve *konuşma eğitimi* (n=13) olmuştur. İlkokuma yazma konusunda yapılan çalışmaların az oluşu, bu konulara özellikle sınıf öğretmenliği bölümlerinin ilgi göstermesinden ve bu bölümlerle ilgili yüksek lisans ve doktora programlarının

Türkiye'de pek yaygınlaşmamasından kaynaklanabilir. Tezlerde işlenen konulara bakıldığında, temel dil becerileri alanları üzerine yapılmış çalışmalar sıralamasında *yazma eğitimi ve okuma eğitimi* ilk iki sırada yer almıştır. *Yabancılara Türkçe Öğretimiyle* ilgili yapılan tezlerin sayısının da son yıllarda arttığı görülmektedir. Bunun sebebi dünyada Türkçeyi öğrenmeye karşı ilginin artması olabilir.

Türkçe eğitiminde yapılmış doktora ve yüksek lisans tezlerinin eğitim bilimleri alanıyla örtüşen konularına göre durumunu gösteren sayısal veriler Tablo 3'te gösterilmiştir:

Tablo 3
Tezlerin eğitim bilimleri alanıyla örtüşen konulara göre dağılımı

	Öğrenme	***Öğretim***	***Öğretmen Eğ.***	***Öğr./Eğitim Tekn.***	***Ölçme Aracı***	***Eğ./Öğretim Sorunu***	***Tutum/İlgi/Durum***	***Program/Müfredat***	***Ders Kitabı İnc.***	***Diğer***	***Toplam***
Doktora	4	11	1	7	0	7	16	3	7	6	62
Yüksek lisans	26	56	5	15	6	18	138	19	89	118	490
Toplam	30	67	6	22	6	25	154	22	96	124	552

Tablo 3'teki veriler incelendiğinde, tezlerin genelinde *tutum/ilgi/durum belirleme* (n=154) ve *ders kitabı inceleme* (n=96) konularının en çok işlenen konular arasında yer aldığı; doktora tezleri içinde ise en çok tercih edilen konular arasında ikinci sırada *öğretim* (n=11) konusunun geldiği görülmüştür. *Diğer* (n=124) çalışmaların ise oldukça büyük bir yer teşkil ettiği görülmektedir. Bu tezler genel olarak edebiyat alanıyla bağlantılı çalışmalar olduğundan eğitim yönü ihmal edilmiş tezler olarak nitelendirilebilir. *Ders kitabı incelemesi*yle (n=96) ilgili çalışmaların üçüncü sırada en fazla çalışılan konulardan olduğu görülmektedir. Bunun sebebi 2005 yılından itibaren yeni ders kitaplarının hazırlanması ve bunların yapılandırmacı anlayışa uygunluğunun tespitiyle ilgili çalışmalara ağırlık verilmesi olabilir.

Tezlerin tür ve yöntemlerine ilişkin sayısal verilerin dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir:

Tablo 4
Tezlerin tür ve yöntemlere göre dağılımı

	Tür				***Yöntem***		
	Kuramsal	***Deneysel***	***Betimsel***	***Diğer***	***Nicel***	***Nitel***	***Karma***
Doktora	7	16	37	2	24	26	12
Yüksek lisans	27	78	338	47	124	280	86
Toplam	***34***	***94***	***375***	***49***	***148***	***306***	***98***

Tablo 4'teki verilere bakıldığında, Türkçe eğitiminde lisansüstü tez yazımında *betimsel* (n=375) çalışmaların ağırlıkta olduğu görülmektedir. Çalışmalarda *nitel* (n=306) araştırma yönteminin çokça kullanıldığı görülmektedir. *Kuramsal* (n=34) çalışmalara ve *karma* (n=98) yöntemli araştırmalara her iki tez düzeyinde de daha az yer verilmiştir. Bu durum Türkçe eğitiminde nicel paradigmadan nitel paradigmaya doğru bir geçişin olduğunu göstermektedir. Ancak bu paradigma değişiminin, bu alanda özellikle kitap incelemesinin çok yer almasından kaynaklandığı söylenebilir. Nitel araştırma desenlerinin (durum çalışması, eylem araştırması vb.) çalışmalarda çok az kullanılması tez yazarlarının araştırma desenleri konusunda eksik bilgiye sahip olduğunu ya da bu desenleri uygulayamadıklarını göstermektedir.

Türkçe eğitimi tezlerinde kullanılan örneklem grubunun durumu Tablo 5'te verilmiştir:

Tablo 5

Tezlerin örneklem grubuna göre dağılımı

Örneklem grubu	***Doktora***	***Yüksek lisans***	***Toplam***
Okul Öncesi	2	2	***4***
İlköğretim (1-5)/İlkokul	4	49	***53***
İlköğretim (6-8)/Ortaokul	28	166	***194***
Ortaöğretim (9-12)/Lise	4	14	***18***
Lisans (Eğitim Fak.)	2	11	***13***
Lisans (Diğer)	1	11	***12***
Lisansüstü (Master-Doktora)	0	4	***4***
Öğretmenler	8	42	***50***
Öğretim üyeleri	0	2	***2***
Veliler	0	3	***3***
Yöneticiler	0	1	***1***
Diğer	13	185	***198***
Toplam	***62***	***490***	***552***

Türkçe eğitimi tezlerinde kullanılan örneklem grubunun dağılımı incelendiğinde, lisansüstü tezlerde örneklem grubunun en fazla *ilköğretim 1-5* (n=53) ve *ilköğretim 6-8* (n=194) düzeyindeki öğrencilerle, *öğretmenlerden* (n=50) oluştuğu görülmektedir. *Öğretim üyeleri, yöneticiler, veliler, okul öncesi ve lisansüstü öğrencilerinden* daha az veri toplandığı tespit edilmiştir. Özellikle lisans ve lisansüstü düzeyde araştırmaların yeterince yapılmadığı görülmektedir. Çalışmanın *diğer* (n=198) bölümünde kullanılan örneklem sayısı oldukça fazladır. Bu bölümde genel olarak edebiyat ağırlıklı tezlerin örneklemleri bulunmaktadır. Yani diğer bölümünün çoğunluğunda örneklem olarak hikâye, roman, dergi, ders kitapları vb. örneklem grubu kullanılmıştır. Tezler incelendiğinde ikinci derecede en fazla rağbet gören örneklem grubu *İlköğretim 6* ve*8*. sınıflardır (n=194). Bu durum, Türkiye'de Türkçe öğretmenliği lisans programlarından mezun olan kişilerin ilköğretim 6-8. sınıflarda, bugünkü adıyla ortaokullarda öğretmen olarak atanmaları nedeniyle oluşan bir algıdan kaynaklanabilir. Bu yorumdan hareketle artık 5. sınıflar da ortaokul öğrencisi kabul edildiği için bu sınıfa yönelik

çalışmaların da artacağı söylenebilir. Tablo incelendiğinde üniversite öncesi okullar düzeyinde en az çalışılan örneklem grubunun okul öncesi (n=4) ve ortaöğretim/liseler (n=18) olduğu görülmektedir. Türkiye için Türkçe eğitiminin bir ana dil eğitimi olduğu gerçeğinden hareketle okul öncesi ve yetişkinler de dâhil olmak üzere bütün aşamalarda bilimsel çalışmaların/araştırmaların yapılması alana önemli katkılar sağlayacaktır.

Örneklem büyüklüğünün dağılımı Tablo 6'da gösterilmiştir:

Tablo 6
Tezlerin örneklem büyüklüğüne göre dağılımı

	1-10 arası	*11-30 arası*	*31-100 arası*	*101-300 arası*	*301-1000 arası*	*1000'den fazla*	*Örneklem yok*	*Toplam*
Doktora	3	5	17	7	14	6	10	62
Yüksek lisans	137	51	128	86	23	15	50	490
Toplam	140	56	145	93	37	21	60	552

Türkçe eğitimi tezlerinde kullanılan örneklem büyüklüğünün Tablo 6'daki dağılımı incelendiğinde, en fazla *31-100* (n=145) ve *1-10* (n=140) arası örneklem büyüklüklerinin tercih edildiği görülmüştür. *1000'den fazla* (n=21) kişiden oluşan örneklem büyüklüğü ise diğerlerinden daha az sayıdadır. Ayrıca 60 tezde ise kaç kişiden yararlanıldığına ya da araştırma kapsamına giren örneklem sayısına dair bilgi verilmemiştir. Yapılan anket çalışmalarında verilerden daha iyi analizler yapabilmemiz için ankette yer alan madde sayısının en az beş katına ulaşılması gerekmektedir. Tezlerdeki örneklem gruplarına bu açıdan bakıldığında örneklem sayılarının bazı tezlerde yetersiz olduğu gözükmektedir.

Türkçe eğitimi tezlerinin örneklem seçme tekniklerine göre durumu Tablo 7'de verilmiştir:

Tablo 7
Tezlerin örneklem seçme tekniklerine göre dağılımı

	Random	*Kolay ulaşılabilir*	*Amaca uygun*	*Evrenin tamamı*	*Diğer*	*Toplam*
Doktora	16	20	11	2	13	62
Yüksek lisans	104	205	93	30	58	490
Toplam	120	225	104	32	71	552

Tablo 7'deki Türkçe eğitimi tezlerinde kullanılan örneklem seçim tekniklerinin dağılımı incelendiğinde sırasıyla; *kolay ulaşılabilir* (n=225), *random* (n=120) ve *amaca uygun* (n=104) örnekleme yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Lisansüstü tezlere bakıldığında, başka örnekleme

yöntemleri olmasına rağmen sadece bu üç örneklem yöntemi üzerinde yoğunlaşılması, tez öğrencilerinin örnekleme yöntemi konusunu çok iyi bilmedikleri şeklinde yorumlanabilir. Tez yazarları daha çok kolay ulaşabilecekleri örneklem grupları üzerinde çalışmalarını yapmışlardır. Tez çalışmalarında *evrenin tamamının* (n=32) ise diğerlerine oranla daha az sayıda tercih edildiği görülmüştür.

Tezlerde kullanılan veri toplama araçlarının kullanılma sıklığının değerleri Tablo 8'de gösterilmiştir:

Tablo 8
Tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı

Veri toplama araçları	***Doktora***	***Yüksek lisans***	***Toplam***
Gözlem	3	12	15
Görüşme	6	23	29
Başarı testi	13	39	52
Tutum, algı, kişilik veya yetenek testleri	9	29	38
Anket	9	77	86
Doküman	29	226	255
Alternatif testler	3	16	19
Diğer	8	31	39
Veri aracı yok	1	18	19
Toplam	81	471	552

İncelenen tezlerde en çok kullanılan veri toplama araçları *doküman*(n=255) ve *anketlerdir*(n=86). Veri toplama aracı olarak diğerlerinden daha az kullanılan araçlar ise *gözlem*(n=15) ve uygulanan bir ölçme aracıyla benzer özellik gösteren, gerektiğinde güvenirliği artırmak için aynı örneklem grubuna uygulanan alternatif testlerdir (n=19). Ayrıca tezlerinaz bir kısmında veri toplama aracı hiç kullanılmamıştır (n=19).

Veri analizi yöntemlerinin kullanılma sıklığının değerleri Tablo 9'da gösterilmiştir:

Tablo 9
Tezlerin veri analiz yöntem/tekniklerine göre dağılımı

Veri analizi yöntem ve teknikleri			***Doktora***	***Yüksek Lisans***	***Toplam***
Nicel	Betimsel	Frekans/Yüzde/Çizelge	26	148	***174***
		Ortalama/Standart sapma	10	68	***78***
		Grafikle gösterim	4	52	***56***
		Diğer	2	29	***31***
		Toplam	***42***	***297***	***339***
	Kestirimsel	T testi	6	34	***40***
		ANOVA/ANCOVA	21	73	***94***
		Korelasyon	17	12	***29***
		Faktör Analizi	0	1	***1***
		Non-parametrik testler	3	22	***25***
		Regresyon	0	1	***1***

	MANOVA/MANCOVA	3	24	***27***
	Diğer	8	2	***10***
	Toplam	***58***	***169***	***227***
Nitel	Betimsel analiz	20	246	***266***
	İçerik analizi	6	113	***119***
	Toplam	***26***	***359***	***385***

Tezlerde kullanılan veri analizi tekniklerinin dağılımına bakıldığında, *nicel veri analizi tekniklerinin* (n=566) çoğunlukta olduğu; bunlardan da en çok tercih edilenin *betimsel analiz* (n=339) olduğu tespit edilmiştir. *Nitel veri analizi teknikleri*(n=385) içinde de en çok kullanılan *betimsel analiz* (n=266) tekniği olmuştur.

Tezlerde bulunan araştırma sorusu/ hipotez sayısı değerleri Tablo 10'da gösterilmiştir:

Tablo 10

Tezlerin araştırma sorularına göre dağılımı

Araştırma sorusu sayısı	***2000***	***2001***	***2002***	***2003***	***2004***	***2005***	***2006***	***2007***	***2008***	***2009***	***2010***	***2011***	***Doktora***	***Yüksek lisans***	***Toplam***
1	1	1	3	3	4	12	26	38	48	60	30	27	**19**	**234**	253
2	-	-	1	-	-	1	3	4	4	4	5	1	**1**	**22**	23
3	-	-	-	-	-	3	10	4	13	5	8	5	**2**	**46**	48
4	-	1	-	-	2	4	8	7	4	6	15	7	**3**	**51**	54
5	-	1	1	-	1	3	2	6	6	5	14	10	**6**	**43**	49
6	-	-	-	-	-	1	1	1	3	3	6	9	**4**	**20**	24
7	-	-	-	-	-	1	3	1	3	2	6	4	**5**	**15**	20
8	-	-	-	-	-	-	3	1	1	3	-	2	**1**	**9**	10
9	-	-	-	-	-	2	2	4	2	-	5	10	**5**	**20**	25
10	-	-	-	-	-	1	2	1	4	2	-	4	**4**	**10**	14
11	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	**2**	**3**	5
12	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	**-**	**3**	3
13	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	3	**1**	**6**	7
14	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	**2**	**1**	3
15	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	**2**	**1**	3
20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	**1**	**-**	1
21	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	**2**	**-**	2
22	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	**-**	**3**	3
26	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	**1**	**-**	1
28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**-**	**1**	1
30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**-**	**1**	1
31	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	**1**	**-**	1
42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	**-**	**1**	1
Toplam	1	3	5	3	7	29	64	73	91	98	93	85	**62**	**490**	552

Tablo 10'daki veriler incelendiğinde, doktora ve yüksek lisans tezlerinde genel olarak *1adet* (n=253) araştırma sorusu barındıran tezlerin oldukça fazla olduğu;*4* (n=54), *5* (n=49) ve *3* (n=48) adet soru barındıran tezlerin de sıralamanın başlarında bulunduğu görülmüştür. 1-10 adet soru sayısına sahip olan tezlerin 10'dan fazla soru sayısı olan tezlere göre daha çok sayıda olduğu tespit edilmiştir. Bir tezde sorulan sorular arasında sayıca en fazla olan; ancak tezlere dağılımı bakımından sıklığı en az olan soru sayısı *42*'dir ve bu çalışma, 2010 yılına ait bir yüksek lisans tezinde yer almıştır.

Tezlerde kaynakçada bulunan referans/ kaynak sayısı değerleri Tablo 11'de gösterilmiştir:

Tablo 11

Tezlerin kaynak sayısına göre dağılımı

Kaynak sayısı	***1-10 arası***	***11-30 arası***	***31-100 arası***	***101-300 arası***	***301-500 arası***	***500'den fazla***	***Toplam***
Toplam	3	46	371	126	5	1	552

Tablo 11 incelendiğinde, tezlerdeki kaynak sayılarının *31-100* (n=371) aralığındaen fazla olduğu, *500'den fazla* (n=1) kaynaktan yararlanan tezlerin ise en az olduğu görülmüştür. Bilimsel yazılarla bilimsel olmayan yazıların arasındaki en büyük farklardan biri de kaynak kullanımıdır. Yerli ve yabancı farklı ve güncel kaynaklara ulaşma, tezlerin bilimselliğini artırıcı bir özelliğe sahiptir. Literatüre hakim olmanın yolu da buradan geçer. Tablo 11'e göre kaynakçası 101'den az olan tez sayısı toplam 420'dir. Bu da incelenen 552 tez içinde %76'lık bir paya sahiptir. Bu durum tez öğrencilerinin yabancı bir dili, özellikle İngilizceyi akademik düzeyde çok iyi bilmemelerinden kaynaklanmış olabilir. Dil eğitimi alanında dünyada yapılan yayınların büyük çoğunluğunun İngilizce olarak yapıldığı gerçeğinden hareketle Türkiye'de akademik İngilizce eğitimine yeterince önem verilmesi, bu sorunun ortadan kaldırılması yolunda bir adım olabilir.

Sonuç ve Tartışma

- *Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerin yıllara ve yüksek lisans/doktora düzeylerine göre dağılımları nasıldır?*

Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezlerin sayısında 2006 yılından itibaren büyük bir artış yaşanmaya başlamıştır. 2006 yılında 7 doktora tezi, 57 yüksek lisans teziyle başlayan artış 2009 yılında 11 doktora ve 87 yüksek lisans teziyle devam etmiştir. Bu artış Türkçe eğitimi bölümlerinin sayılarının artışıyla ve doktoralı Türkçe eğitimcilerinin artışıyla doğru orantılıdır. Yapılan tezler göz önünde bulundurulduğunda ülkemizde ana dil eğitimi ihmal edilmiş olduğu gözükmektedir.

- *Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezler hangi konularda yoğunlaşmaktadır?*

Araştırmaya göre Türkçe eğitiminde yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin *diğer* başlığında yoğunlaştığı görülmektedir. Bunun nedeni araştırma kapsamına alınan tezlerde Türkçe eğitimi dışında ağırlıklı olarak edebiyat alanının çalışılmış olmasıdır. Bu alanda yapılan çalışmalarının çok

olmasının nedeni ise Türkçe eğitimi bölümlerinde uzmanlık alanı edebiyat olan öğretim üyelerinin çok olması olabilir.

Diğer başlığından sonra en fazla çalışma yapılan konu dilbilgisi öğretimidir. Dilbilgisi öğretimiyle ilgili konuların yoğunlukta çalışılmasının nedeni, araştırmacıların ilköğretim ve ortaöğretimdeki öğrencilerin en fazla ihtiyaç duyduğu ve öğrenmede en fazla zorlandıkları konuların dil bilgisi konuları olduğu inancına sahip olmaları olabilir.

En fazla lisansüstü tez yapılan diğer konu ise çocuk edebiyatıdır. Bu alanda da diğer başlığında olduğu gibi Türkçe eğitimi bölümlerinde genel olarak edebiyat alanında çalışan öğretim üyeleri fazla olduğu için, öğrenciler bu alanda tezlerini yoğunlaştırmış olabilirler. Son yıllarda eskiye oranla daha çok sayıda araştırma yapılan alanlardan biri de yabancılara Türkçe öğretimidir. Türkiye'nin Asya, Avrupa ve Amerika'yla olan ilişkilerinden dolayı Türkçe, bütün dünyada ilgi gören bir dil haline gelmiştir. Bu yüzden bu alandaki eksikliği kapatmak amacıyla daha fazla yüksek lisans tezi yapılmaya başlanmıştır. Türkçe eğitiminde dört temel dil becerisi (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) üzerine diğer konulara oranla çok sayıda tez yapılmadığı görülmüştür. Özellikle de dinleme ve konuşma becerileri üzerine yapılan tezler diğer konulara oranla daha azdır. Yani bu alanlar Türkçe eğitiminde ihmal edilmiş alanlardır. Bu alanlardaki tezlerin sayılarındaki artış bu becerilerin eğitimiyle ilgili alana yeni bir soluk getirebilir. Şahin, Göğebakan Yıldız ve Duman (2011)Sosyal Bilgiler eğitimi alanında yapılmış tezleri inceledikleri araştırmada da tezlerin belli alanlarda yoğunlaştığını ifade etmektedirler. Türkçe eğitiminde yapılan lisansüstü çalışmaları göz önünde bulundurduğumuzda araştırmacıların ifade ettiği yoğunlaşmanın Türkçe eğitiminde de ortaya çıktığı görülmektedir. Bu sonuçlar gösteriyor ki alanında araştırma yapan araştırmacılar yeterince alan yazına hâkim olamadan belli konular üzerine yoğunlaşmaktadır. Yeni ve farklı araştırmalar yapma konusunda tez yazarları teşvik edilmemekte veya zorlanmamaktadır.

- *Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerin eğitim bilimleri alanıyla örtüşen konulara göre eğilimleri hangi yöndedir?*

Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerde genel olarak tutum, ilgi, durum çalışmaları yaygın olarak çalışılmaktadır. Tezlerde genel olarak öğretmen adaylarının, öğrencilerin ya da velilerin belirtilen durumla ilgili tutumları, ilgileri belirlenmeye çalışılmaktadır. Türkçe eğitiminde özellikle ders kitabı incelemesi de çok fazla yapılmıştır. Özellikle 2005'te Türkçe Dersi Öğretim Programı ve ders kitaplarının değişmesiyle program ve programa uygun olarak hazırlanan ders kitapları tezler yoluyla ayrıntılı olarak incelenmiş, eksiklikleri tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen eğitimiyle ilgili yapılan tezlerin azlığı da göze çarpmaktadır. Bu sonuca göre Türkçe eğitimi bölümlerindeki yapılan tez çalışmalarında öğretmen eğitiminin ihmal edildiği anlamına gelmektedir. Araştırmanın *diğer* diye

adlandırdığımız boyutunda ise genel olarak edebiyat ağırlıklı tezler bulunmaktadır. Bu tezler, tez inceleme formundaki 9 eğitim boyutundan herhangi birine yerleştirilemeyen tezlerdir. Bu tezlerin sayısının fazlalığı Türkçe eğitiminde edebiyat tezlerinin yapıldığının da bir göstergesidir. Arslan'ın (2012:68)yaptığı bir çalışmada Türkçe eğitimi bölümü öğretim üyeleri, üniversite yönetimlerinin kendilerini eğitim çalışması yaptırmaya zorladıklarını ifade etmişlerdir. Bu da edebiyat alanında akademik çalışmalar yapan öğretim üyelerinin Türkçe eğitimi ile ilgili çalışmaları bir zorunluluk olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Gençdoğan (2004) eğitim fakültesi öğretim elemanlarının bölümleriyle doktora tez konuları arasındaki uyumu incelediği çalışmasında Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan 15 tezden 14'ünün eğitimle ilgili olmadığı sonucuna varmıştır. Bu araştırmalar da yine Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tez çalışmalarının eğitim bilimleri alanıyla örtüşmediğini desteklemektedir.

- *Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerin türleri ve yöntemleri bakımından eğilimleri hangi yöndedir?*

Türkçe eğitiminde genel olarak betimsel tezlerin yapıldığı görülmektedir. Betimsel araştırmaların amacı bir durumu olabildiğince tanımlamak olarak ifade edilmektedir. Çok tatmin edici olmasa da (Büyüköztürk vd., 2012:22) Türkçe eğitiminde tezlerin büyük çoğunluğunun betimsel olması ise dikkat çekicidir. Betimsel çalışmalardan sonra sırayla en fazla çalışılan türler *deneysel, diğer* ve *kuramsal*; yöntem bakımından ise sırayla *nitel, nicel ve karma* çalışmalar yapılmıştır.

Türkçe eğitimi bölümlerinde genel olarak bir yöntem sorunu bulunmaktadır. Çalışmaların büyük bir çoğunluğu nitel araştırma yöntemiyle yapılmıştır. Bu nitel araştırmaların da birçoğunu kitap incelemeleri oluşturmaktadır. Nitel araştırma desenlerinin kullanıldığı araştırma sayısı yok denecek kadar azdır. Şimşek ve diğerleri (2008), eğitim teknolojileri alanında 64 tezi incelemiş ve Türkiye'de bu alanda nicel araştırma yöntemlerinin nitel araştırma yöntemlerine göre daha çok tercih edildiğini tespit etmiştir. Bu durum tam tersine dönmüş, nitel araştırmalar nicel araştırmalara göre daha fazla tercih edilir olmuştur. Bunun başlıca nedeni kitap incelemesine yönelik çalışmaların daha fazla olmasıdır. Bu sonuç, araştırmacıların nitel araştırma desenlerini öğrenmediğini ya da öğrenseler bile uygulama yapamadıklarını bundan dolayı da daha kolay olarak nitelendirdikleri kitap incelemesini yaptıklarını göstermektedir. Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılmış birçok tezde yöntem kısmı doğru şekilde yazılamamıştır. Bu bulgular Dunkin (1996) ve Onwuegbuzie ve Daniel'in (2003) eğitim araştırmalarındaki yöntemsel hataların saptanması çalışmalasında elde ettiği bulgularla örtüşmektedir. Bunun temel nedeni olarak Karadağ (2010:66), araştırmacıların araştırma yöntemi konusunda yetersiz olmalarını göstermektedir. Araştırmada da Türkçe eğitiminde yapılan tezlerde metodolojik hataların var olması, Türkçe eğitiminde tez yapan araştırmacıların yöntem konusunda yetersiz olduklarını ortaya koymaktadır. Aslan'ın (2010) Türkçe eğitiminde öğrenim gören lisansüstü

öğrencilerin akademik yeterliklerine ilişkin görüşlerini ele aldığı çalışmasının sonuçları incelendiğinde, Türkçe eğitiminde öğrenim gören lisansüstü öğrencilerin kendilerini metodolojik anlamda yetersiz buldukları ortaya çıkmıştır.

- *Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerin örneklem özellikleri bakımından eğilimleri hangi yöndedir?*

Türkçe eğitiminde örneklem grubu seçiminde orantısız bir dağılım göze çarpmaktadır. Türkçe eğitiminde genel örneklem düzeyi *ilköğretim (n=247)* öğrencileridir. İlköğretim öğrencilerinden sonra da üzerinde en fazla çalışılan konu *diğer* grubudur. *Diğer (n=198)* grubunun içerisinde genel olarak ders kitabı, hikâye, roman, dergiler gibi eserlerin incelendiği görülmüştür. Lisansüstü öğrenciler ve öğretmen eğitimi üzerine yapılan tezler ise sayıca oldukça azdır. Bu sonuçlar, ağırlığın ilköğretim öğrencilerine ve kitaplara verildiğini göstermektedir. Başka bir ifadeyle tez öğrencileri Türkçe eğitimi alanının çerçevesini ilköğretim öğrencileri ve kitap incelemeleri olarak görmektedir. Örneklem seçme tekniklerine bakıldığında ise araştırmalarda en fazla kolay ulaşılabilir, amaca uygun ve random örneklem seçme yöntemi kullanıldığı görülmüştür. Bu sonuçlar yapılan diğer araştırmalarla da paralellik göstermektedir (Akça-Üstündağ, 2009; Alper ve Gülbahar, 2009; Göktaş vd., 2012b; Şimşek vd., 2008). Tez yazarları daha çok kolay ulaşabildikleri grubu tezin örneklem grubu yapmaktadırlar. Lisansüstü tezlerin toplam 60'ında örneklem grubuna dair bilgi verilmemiştir. Hâlbuki her tezin belirli kurallara göre seçilmesi ve seçildiği evreni temsil eden bir örneklem grubunun olması gerekir. Tezler incelendiğinde 60 tezin böyle bir örneklem grubunun olmaması, tez sahiplerinin örneklem belirleme konusunda da yetkin olmadıklarını göstermektedir.

- *Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerde yaygın olarak kullanılan veri toplama araçları hangileridir?*

Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerde yaygın olarak kullanılan veri toplama araçları dokümanlar ve anketlerdir. Tezlerde doküman ve anketin kullanılması bir bakıma öğrencilerin de kolay veri toplama araçlarını tercih ettiklerini göstermektedir. Kolaç (2008) ilkokuma yazma alanında lisansüstü çalışmaları incelediği araştırmasında da bu alanda en fazla anket çalışmalarının yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak tez yazarları daha kolay gelen uğraşmayacakları veri toplama araçlarını seçmektedirler. Nitel çalışmalarda genel olarak doküman incelemesi yapıldığı için araştırmalarda derinlemesine araştırma yapmamızı sağlayan gözlem ve görüşmelerin az kullanıldığı görülmektedir.

- *Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerde yaygın olarak kullanılan veri analiz yöntemleri hangileridir?*

Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerde genel olarak frekans ve yüzde analiz yöntemleri kullanılmıştır. Anketle toplanan verilerde ilişki testleri yerine ağırlıklı olarak frekans, yüzde testlerinin, yani tanımlayıcı istatistik analizlerinin yapılması, bu analizlerin yorumlanması ve uygulanması kolay testler olmasındandır. Son zamanlarda nitel paradigmayla yani nitel araştırma

yöntemleriyle daha çok tezin yapılmasının da aslında bu yöntemin sayısal analiz içermemesinden kaynaklandığı söylenebilir. Nitel veri analiz olarak daha çok betimsel analiz yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

- *Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerdeki araştırma sorularının ve kaynakçalarda kullanılan referans sayılarının durumu nedir?*

Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerin araştırma soru sayıları incelendiğinde genellikle tezlerin tek araştırma sorusu üzerinden yapıldığı görülmektedir. Kaynakça sayıları incelendiğinde ise genel olarak 31-100 arası referans kullanıldığı tespit edilmiştir. Tezlerde kaynak kullanımı hakkında net bir sınırlama ve zorunluluk olmamasına rağmen araştırmacıların en güncel kaynaklardan başlayarak, mümkünse kendi çalışma ve tez konusuyla ilgili alanında yapılmış çalışmalara da bizzat ulaşması gerekmektedir. Bu, araştırmanın güvenirliği ve geçerliği açısından önemlidir.

Yeni bir araştırma için önce yapılmış araştırmaların incelenmesi gerekir (Gülbahar ve Alper, 2009: 96). Türkçe eğitimi lisansüstü programlarında yapılan tezlerin her geçen yıl sayıca arttığı gözlemlenmiştir. Tezler nicel olarak artarken nitel olarak da artmalıdır. Yapılan tezler incelendiğinde dört temel dil becerisiyle ilgili yapılan tezlerin diğer konulara oranla daha az olduğu, özellikle de dinleme ve konuşma eğitimi araştırmalarına yeterince yer verilmediği görülmektedir. Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan tezlerde alan eğitimi boyutu kesinlikle gözardı edilmemelidir. Tezler çoğunlukla kitap incelemeleri üzerine yapılmıştır. Kitap incelemesi önemli bir çalışma alanı olmakla birlikte bu alana çok yüklenilmesi diğer alanların ihmal edilmesine neden olabilir. Tezlerden yola çıkarak araştırmacıların metodolojiyle ilgili önemli eksiklikleri olduğu göze çarpmaktadır.

Öneriler

Bu çalışmanın sonuçlarının Türkçe eğitimi araştırmacılarının yapacakları yeni araştırmalar için yol gösterici olacağına inanılmaktadır. Bu doğrultuda, konuyla ilgili gelecekte yapılabilecek benzer veya ilişkili çalışmalar için araştırmacılar tarafından yapılacak öneriler şunlardır:

1. Türkçe eğitimi bölümlerinde nitel ve nicel araştırma yöntemlerini içeren derslere lisansüstü düzeyde ağırlıklı olarak yer verilirse araştırmalardaki yöntem, örneklem, veri toplama araçları, veri analizi yöntemlerini belirleme gibi problemler daha az yaşanabilir ve çalışmalar daha nitelikli olabilir.
2. Lisansüstü programlarda yer alan bilimsel araştırma yöntemleri içerikli dersler uygulamalı olarak verilmeli ve öğrenciler, bu yöntemleri tecrübe ederek gereği gibi kavramalıdır.
3. Örneklem düzeyi açısından ilköğretim öğrencileri ve kitap incelemeleri dışında farklı düzeyleri de içine alan araştırmalara ağırlık verilebilir.

4. Yapılacak çalışmalarda doküman incelemesi ve anket uygulaması dışında farklı veri toplama araçlarına ağırlık verilebilir.
5. Türkçe eğitimi tezlerinde çok az tercih edilen karma yöntemli çalışmalara daha çok yer verilebilir.
6. Türkçe eğitimi alanında dinleme ve konuşma becerisi konularını ele alan çalışmalara ağırlık verilebilir.
7. Günümüzde yurt dışı kaynaklara ulaşmak ve bu çalışmalardan faydalanmak oldukça önemli olduğu için lisansüstü eğitimlerde İngilizce yayınların incelendiği derslere ağırlık verilebilir.
8. Tez yöneticisi öğretim üyeleri ve öğrenciler tez konularını belirlerken daha çok Türkçe eğitiminde var olan problemler üzerine yoğunlaşabilirler.

Kaynakça

Akça Üstündağ, D. (2009). *Türkiye'de Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin İçerik ve Yöntem Açısından Değerlendirilmesi.* Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Alper A. & Gülbahar Y.(2009). Trends and issues in educational technologies: A review of recent research in TOJET. *The Turkish Online Journal of Educational Technology, 8*(2).

Arık, R. S. & Türkmen, M. (2009). Eğitim bilimleri alanında yayınlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi. *I. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi.* (1-3 Mayıs 2009) Çanakkale.http://oc.eab.org.tr/egtconf/pdfkitap/pdf/488.pdf.

Arslan, A. (2012). Öğretim elemanlarının Türkçe eğitimi araştırmaları ile ilgili çeşitli görüşleri. *Turkish Studies, 7*(2), 59-69.

Aslan, C. (2010). Türkçe eğitimi programlarında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin akademik özyeterliklerine ilişkin görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10*(19), 87-115.

Bektaş, M. & Karadağ, B. (2013). Hayat bilgisi öğretimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin eğilimleri ve değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsani Bilimler Dergisi, 10*(2), 113-129.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş.& Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri.* Ankara: PegemA Yayıncılık

Can Yaşar, M .& Aral, N. (2011). Türkiye'de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 11*(22), 70-90.

Cemiloğlu, M. (2005). Yeniden yapılanma çerçevesinde Türkçe eğitimi programı ve uludağ üniversitesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *XVIII*(2), 207-216.

Coşkun, E., Özçakmak H. & Balcı, A. (2011). Türkçe eğitiminde eğilimler: 1981-2010 Yılları arasında yapılan tezler üzerine bir meta-analiz çalışması. *IV. Uluslararası Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Kurultayı* (8-9 Eylül 2011), Sakarya.

Çalık, M., Ünal, S., Coştu, B. & Karataş, F. Ö. (2008). Trends in Turkish science education. *Essays in Education(Special edition).* 23-45.

Çifçi, M. (2011). Türkçe öğretmeni yetiştirme programı sorunu. *TurkishStudies, 6*(1), 403-410.

Denzin N. K.,& LincolnY. S. (2005). *The sage handbook of qualitative research.* Thousand Oaks. California: Sage.

Dunkin, M. J. (1996). Types of errors in synthesizing research in education. *Review of Educational Research, 66*(2), 87-97.

Elbir B. & Yıldız H. (2012). İlköğretim yazma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmalarının değerlendirilmesi. *Akademik Bakış, 30.*

Elbir B. & Bağcı C. (2013). Birinci ve ikinci kademe okuma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı, 6*(11), 229-247.

Erdem, A. R. (2012). Bilim insanı yetiştirmede araştırma eğitimi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 2*(3), 166-175.

Erdoğmuş F. U. & Çağıltay K. (2009). Türkiye'de eğitim teknolojileri alanında yapılan master ve doktora tezlerinde genel eğilimler. *Akademik Bilişim,* Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Harran Üniversitesi.

Eyüp, B., Uzuner Yurt, S. & Stebler, M. Z. (2012). Türk dili ve edebiyatı öğretimine yönelik yapılan akademik çalışmalar üzerine bir inceleme. *TurkishStudies, 7*(1), 1119-1131.

Fraenkel J. &Wallen N. (2002). *How to design and evaluate research in education.* New York: McGraw-Hill.

Gençdoğan, B. (2004). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının bölümleriyle doktora tez konuları arasındaki uyumun İncelenmesi. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi, 13.*

Girmen, P., Kaya, F. & Bayrak, E. (2010). Türkçe eğitimi alanında yaşanan sorunların lisansüstü tezlere dayalı olarak belirlenmesi. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (20 -22 Mayıs 2010),* Elazığ, 133-138.

Göktaş, Y., Hasançebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. & Sözbilir, M. (2012a). Türkiye'deki eğitim araştırmalarında eğilimler: Bir içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi, 12*(1), 177- 199.

Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. & Reisoğlu, İ. (2012b). Türkiye'de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000- 2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi,12*(1), 177-199.

Gülbahar, Y. & Alper, A.(2009). Öğretim Teknolojileri alanında yapılan araştırmalar konusunda bir içerik analizi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 42*(2), 93-111.

Güneş, F. (2011).Dil öğretim yaklaşımları ve Türkçe öğretimindeki uygulamalar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8*(15), 123-148.

Güzel, A. (2003). Eğitim fakültelerinde Türkçe öğretmenliği bölümünün kuruluşu ve hedefleri. *Türklük Bilimi Araştırmaları, 13*, 7-17.

İncekara, S. (2009). Uluslararası alanda coğrafya eğitimi arastırmaları ve Türkiye'den örnekler: Mevcut durum ve gelecek yönler. *Doğu Coğrafya Dergisi, 21*, 123-136.

Karadağ, E. (2009a). *Türkiye'de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi: Bir durum çalışması.* Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.

Karadağ, E.(2009b). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelemesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10*(3), 75-87.

Karadağ, E. (2010). Eğitim Bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 16*(1), 49-71.

Kolaç, E. (2008). İlkokuma yazma alanında yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (02-04 Mayıs 2008)*, Çanakkale.

Miles M. B. & HubermanM. A. (1994). *An expanded source book qualitative data analysis*. London: Sage.

Onwuegbuzie A. J. & Daniel L. G. (2003). Typology of analytical and interpretational errors in quantitative and qualitative educational research. *Current Issues in Education [On-line], 6*(2). http://cie.ed.asu.edu/volume6/number2/

Sevim, O. & Özdemir Erem, N. H. (2012). Türkçe eğitimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin başlıklarına ve özetlerine eleştirel bir bakış. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 1*(3), 174-186.

Sözbilir M. & KutuH. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education (Special issue)*, 1-22.

Şahin, A. (2010). *2005 Tarihli ilkokuma ve yazma öğretimi programının lisansüstü araştırma sonuçlarına göre değerlendirilmesi.* Türkçe öğretiminde güncel tartışmalar içerisinde (Ed. Leyla Subaşı, Ümit Bozkurt). Ankara: TÖMER Yayınları.

Şahin, M., Göğebakan, Yıldız, D. & Duman, R. (2011). Türkiye'deki sosyal bilgiler eğitimi tezleri üzerine bir değerlendirme. *Journal of Social Studies Education Research, 2*(2), 96-121.

Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kılıçer, K., Akbulut, Y.& Yıldırım, Y. (2008). Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında güncel eğilimler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19*, 439-458.

Uzunboylu, H. & Özçınar, Z. (2009). Bilgisayar destekli dil öğrenme çalışmalarında araştırma ve yönelimler: Bir meta-analizi çalışmasının sonuçları. *Eurasion Journal of Educational Research, 34*, 133-150.

Varışoğlu B., Şahin A. & Göktaş Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi, 13*(3), 1767-1781.

Yalçın, N., Bilican, S., Kezer, F. & Yalçın, Ö. (2009). Hacettepe üniversitesi eğitim fakültesi dergisinde yayınlanan makalelerin niteliği: İçerik analizi. *I. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi (1-3 Mayıs 2009),* Çanakkale, http://oc.eab.org.tr/egtconf/pdfkitap/pdf/488.pdf.

Yıldırım, A. (2013). *Eleştirel pedagoji*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Yıldırım A. & Şimşek H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, A. (2004). Türkiye'deki yetişkin eğitimi araştırmalarına toplu bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37*(1), 78-97.

Extended English Abstract

Purpose

The aim of this study is to determine the research trends of open-access postgraduate dissertations within the framework of Turkish education in the database of Council of Turkish Higher Education between the years of 2000 – 2011. For this aim, master and doctoral dissertations have been selected from the database of Council of Turkish Higher Education. Actually, the abstracts of the all dissertations can be reached at ease. However, in many dissertations, researchers

did not pay attention the abstract writing guidelines. Hence, only open-access dissertations have been reviewed.

Methodology

In this study, qualitative research method was adopted in terms of data collecting tools (Yıldırım & Şimşek, 2008: 39). The researcher used document analyzing technique for analyzing open-access master and doctoral dissertations between the years of 2000 – 2011 in the database of Council of Turkish Higher Education.

The scope of the research

The scope of the research consists of the open-access master and doctoral dissertations conducted in Turkish education between the years of 2000 – 2011 and reviewed in the database of Council of Turkish Higher Education. The abstracts of all dissertations with no open-access can be easily reached. However, in many dissertations, researchers did not pay attention the abstract writing guidelines. Hence, only open-access dissertations have been reviewed.

Data collection

In this study, as a data collection tool, "Classification form of dissertations within Turkish education" was adopted. This form is divided into sub-suctions with regard to methodological steps in a research. Each section consists of items which enable coding of all the data. Hence, each dissertation was evaluated according to same criteria.

Data analysis

In this study, categorical content analysis within qualitative data analysis procedure was adopted. The data obtained by categorical content analysis were then classified according to specified themes. So, the relationships between the data were clarified (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 228). The researcher read all the dissertations and coded them according to Classification form of dissertations within Turkish education. This analysis technique enabled researcher to determine the relationship between data.

Findings

It was seen that there was an increasing in dissertation number after 2006. The most endorsed subjects in doctoral and master dissertations were other (f=155) and grammar (f=127), and this follows with children's literature (f=99) and writing education (f=59). Attitude, interest, current cases (f=154) are generally preferred topics in dissertations, and course books analyzing (f=96). In doctoral dissertations the second rate preferred topic is teaching (f=11). Descriptive works (f=375) are generally most preferred trends in dissertations. In addition, qualitative researches (f=306) are mostly seen in dissertations. Theoretical (f=34) and mixed works (f=98) are not so much preferred topics in dissertations. When the sampling of dissertations are examined, the sampling mostly consists of elementary students between 1 and 5 grades students (f=53), and 6 and 8 grades students (f=194), and lastly teachers (f=50). The reference counts in dissertations changes between 31 and 100 (f=371), and more than 500 references (f=1).

Discussion and Conclusion

When the master and doctoral dissertations were examined carefully in Turkish education framework, it was seen that all the dissertations were concentrated on some specific areas. Similarly, in a study of Şahin, Göğebakan, Yıldız and Duman (2011), examining dissertations in social sciences, the same trend was seen clearly in terms of some specific areas. Hence, it was concluded that some subjects are preferred in dissertations. In addition, attitude, interest, and case studies are mostly preferred subjects in dissertations. In Turkish education department, there are professors who are always studying Turkish literature, these case effects the dissertation subjects of new-writer. For example, the dissertations related to course book analyzing are cited so much. In a study carried by Arslan (2012: 68), the professors in Turkish education departments stated that university's directorship forced them to make educational researches. Actually, it is a normal case, because the educational dissertations should be made in educational institutions. However, those professors consider this attitude as an obligation. Gençdoğan (2004) concluded in his study that 14 doctoral dissertations out of 15 in Turkish education department are not related to educational research.

This conclusion shows that educational researches are underestimated in Turkish education departments. Descriptive dissertations are generally made in Turkish education departments. Büyüköztürk et al. (2012: 22) do not consider the descriptive works as satisfactory ones, but this is a controversial topic that descriptive works are generally preferred in Turkish education departments in Turkey. The other research trends in dissertations are experimental, other, and theoretical ways. It is sure that there is a big methodological problem in Turkish education department. As a conclusion, it was concluded that some specific areas were the most preferred fields in the dissertations within Turkish education. In addition, methodological deficiencies are clearly seen in Turkish education departments. That is, these dissertations made us think that students are not well equipped with regard to quality.